

MONOGRÀFICS
CANVI EN LA JURISPRUDÈNCIA

Llei òmnibus

a destacar

EL DEBAT

Els col·legis i els representants dels consumidors estan dividits

L'EXEMPLE

Amb aquesta modificació canvien les funcions dels col·legis sense tenir un model de referència

EL PERILL

La no obligatorietat del visat podria suposar una amenaça per a la seguretat ciutadana

LA LEGALITAT

Alguns experts apunten fins i tot cap a la inconstitucionalitat de la normativa

LEO FACCIO

Riscos i oportunitats

Taula rodona. LLEI ÒMNIBUS. L'opinió dels experts

**Josep
ORIOI**

DEGÀ DEL COL·LEGI
D'ENGINYERS DE CAMINS,
CANALS I PORTS DE CATALUNYA

“¿Qui s'encarregarà de designar que el que s'està fent es fa d'una manera competent?”

**Montserrat
TORRENT**

DIRECTORA DE L'ORGANITZACIÓ
DE CONSUMIDORS I USUARIS
DE CATALUNYA (OCUC)

“Entenem que el títol hauria de ser requisit suficient perquè una persona pugui exercir la seva professió”

**Meritxell
PINEDA**

DIRECTORA DE
L'INSTITUT D'ESTUDIS
DE LA SEGURETAT

“Amb el canvi de model preocupa que no es garanteixi tota la seguretat. La verificació es farà a posteriori”

**Josep
BARCELÓ**

JURISTA DEL COL·LEGI
D'ENGINYERS INDUSTRIALS
DE CATALUNYA

“L'origen d'aquesta precipitada llei està en la comissió de la competència del Ministeri d'Economia”

**Joaquim
BERNAT**

REPRESENTANT
DE L'AGÈNCIA
CATALANA DE CONSUM

“La reglamentació aporta més transparència al col·lectiu dels col·legis professionals”

**Santiago
MONTANER**

ASSESSOR JURÍDIC DEL
COL·LEGI D'ENGINYERS TÈCNICS
INDUSTRIALS DE BARCELONA

“Ningú pot discutir que els col·legis professionals de Catalunya són un servei públic”

La llei de lleis també és la llei de les discrepàncies

La liberalització del sector serveis que persegueix la nova reglamentació divideix els col·legis professionals i els representants dels consumidors en el fons i en la forma

M VÍCTOR CORREAL
Àrea Monogràfica

Si discutir sobre els efectes potencials d'una llei sempre és complex, debatre al voltant de tot el que pot comportar la mastodòntica llei Òmnibus representa una complexitat 47 vegades superior, perquè aquesta reforma estructural del sector de serveis modifica fins a 47 lleis estatals. Per tant, requereix comprendre, analitzar i assimilar una directiva europea que afecta considerablement els col·legis professionals, els consumidors i els treballadors, que se centra en el lliure accés a les activitats de servei i en el seu exercici, i que incorporarà el contingut de les directrius del Parlament Europeu en relació amb els serveis en el mercat interior a l'ordenament jurídic espanyol. Amb l'objectiu de clarificar aquesta llei Òmnibus, EL PERIÓDICO DE CATALUNYA va organitzar una taula rodona a la seu del Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona.

Era necessari iniciar el debat amb una traducció del que, a nivell pràctic, són els aspectes en què repercuteix la llei Òmnibus. “El que la llei pretén, i això és el que diu en la seva introducció, és traslladar la directiva Bolkestein a l'Estat espanyol”, comença el degà del Col·legi d'Enginyers de Camins, Josep Oriol. La directiva Bolkestein és la proposta de directiva del Parlament Europeu i del Consell de la Unió Europea relativa als serveis en el mercat intern, presentada per la Comissió Europea el

febrer del 2004 i aprovada finalment el novembre del 2006, que va entrar en vigor el 28 de desembre del 2006. “Es va fer d'una forma relativament precipitada”, afegeix Oriol; “deixava tota una sèrie de coses en l'aire perquè no es van poder discutir ni al Senat ni al Congrés”, denuncia en relació amb la transposició de la llei del desembre de l'any passat. Des del punt de vista dels col·legis tècnics, té dos efectes fonamentals: “La potencial no necessària col·legiació obligatòria per exercir la professió” i “la necessitat de visar els projectes que desenvolupen o que projecten aquests professionals”. A finals del primer quadrimestre de l'any sabrem la postura del Govern espanyol respecte a això a través d'un reial decret.

CANVIAR EL PANORAMA

“Un reial decret es pot recórrer, i una llei, no”, respon Santiago Montaner, assessor jurídic del Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona. “Per tant”, afegeix, “es podrà discutir als tribunals, perquè si alguna cosa s'ha posat en evidència és que s'ha volgut aprofitar la normativa del 2006 per canviar el panorama dels serveis a Espanya”, s'ha anat molt més lluny i en molts aspectes s'han devaluat o infravalorat els objectius que pretenia la directiva de serveis. “El que fa la llei Òmnibus és aprofitar la confusió per introduir el tema dels col·legis professionals, però l'origen s'ha de trobar en la comissió de la competèn-

→ SI L'INSTAL·LADOR NO ESTÀ TITULAT, ¿A QUI SE LI RECLAMARÀ LA RESPONSABILITAT CIVIL?

→ S'HAN COMÈS ABUSOS AMB ELS VISATS; HAURIEN DE SER MÉS GARANTISTES

→ EL SIGNIFICAT DE LA REGLAMENTACIÓ EN LLATÍ [PERA TOTHOM] NO FA HONOR AL NOM

cia, al Ministeri d'Economia”, argumenta Josep Barceló, jurista del Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya. Encara que l'origen de la llei Òmnibus està en la directiva comunitària, la directiva del 2006 s'ha transposat en la denominada llei paraigua. “La llei paraigua és una traducció a l'espanyol de la directiva comunitària i és la que liberalitza els serveis”. El jurista persisteix que és una normativa precipitada. “Ara era el moment en què la comissió de la competència podia fer aquesta gran reforma en els col·legis professionals sense ningú que els fes front”.

La directora de l'Institut d'Estudis de la Seguretat, Meritxell Pineda, adverteix dels interrogants que apareixen en relació amb la seguretat en la transposició de la directiva. La seguretat funciona de forma diferent a la resta de proveïdors de serveis. “El camp de la seguretat està absolutament regularitzat i normativitzat per l'Administració. Des del projectista fins a l'instal·lador, era molt clar quines responsabilitats tenia cadascú”. Un model que ara pot canviar profundament. “Preocupa que no es garanteixi tota la seguretat, perquè si es diu que un tècnic competent pot fer una instal·lació industrial i la verificació es fa a posteriori, s'ha de tenir molt clar que els mecanismes funcionaran a posteriori”. Pineda lamenta que, precisament, el que s'exclou de la directiva de serveis “és la protecció de les persones i els béns i en canvi en la transposició

s'incideix en tot un canvi reglamentari vinculat a la seguretat”.

La visió més optimista de la llei Òmnibus arriba de la mà dels representants de l'Administració i dels consumidors. Joaquim Bernat, de l'Agència Catalana de Consum, considera la llei com el fruit d'una reflexió que va fer la Unió Europea l'any 2000 per tenir un mercat únic d'acord amb la moneda única. “La llei Òmnibus el que fa és donar més transparència al règim dels col·legis professionals, que el consumidor percebia com una cosa una mica tancat o no gaire assequible, no com la resta de serveis”. En això coincideix la directora de l'Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya (OCUC), Montserrat Torrent. “El sentiment que hi ha en el ciutadà normalment, el consumidor, és que els col·legis professionals són molt corporativistes, molt tancats”. Torrent veu complicat entreveure com afectarà la llei Òmnibus els consumidors. “Dependrà de com es desenvolupi el reglament. En funció d'aquest desenvolupament reglamentari, s'acabaran de concretar aquells aspectes que encara no estan concretats i veurem com pot afectar o no el consumidor”.

EL PAPER DELS COL·LEGIS

“Discrepo de la foscor amb què es pretén veure els col·legis”. Josep Oriol surt ràpidament en defensa dels col·legis d'enginyers de camins, tècnics i tècnics industrials. “Tenim uns sistemes pels quals els potencials perjudicats

D'esquerra a dreta, Josep Oriol, Meritxell Pineda, Santiago Montaner, Montserrat Torrent, Joaquim Bernat i Josep Barceló, a la seu del Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona.

usuaris, consumidors o, més ben dit, clients, tenen uns mecanismes regulats que a través de les comissions deontològiques de cada col·legi es pot arribar on sigui necessari". Segons el degà, quan ha estat necessari, s'ha arribat a sancionar i s'han expulsat certs col·legiats. "¿És que ens fiarem més d'empreses privades o professionals dels quals no sapiguem ni on s'han format només perquè siguin més barats?", pregunta. Oriol adverteix de la perillositat que representa perdre la neutralitat dels col·legis professionals. "Algú haurà de designar que el que s'està fent es fa d'una forma competent. Algú haurà d'informar que un projecte té bon aspecte. ¿Qui ho farà si no són els col·legis professionals? ¿Les empreses? ¿I les empreses seran neutrals i independents?"

"Aquesta llei no diu que els col·legis hagin de desaparèixer!", discrepa Torrent. "Se suposa que tots els col·legiats tenen títol. Entenem que el títol hauria de ser suficient perquè una persona pugui exercir la seva professió". Segons la directora de l'OCUC, que una persona estigui col·legiada no garanteix que faci més bé la seva feina. Joaquim Bernat s'uneix a la seva reclamació. "Hi ha aspectes als col·legis que haurien de ser més transparents, com els interessos econòmics dels consumidors o les clàusules dels contractes". Segons el representant de l'Agència Catalana de Consum, si bé la llei Omnibus es podia

haver fet millor, la llei de col·legis professionals s'havia de modernitzar.

Per Meritxell Pineda, el sistema anglosaxó no podrà funcionar al nostre país bàsicament "perquè nosaltres no som anglosaxons". Encara que Catalunya ha tingut la tradició d'intentar assemblar-se en temes de seguretat al model alemany, "les condicions perquè funcioni el model anglosaxó és que darrere hi hagi una justícia ràpida, i això aquí costa". La directora de l'Institut d'Estudis de la Seguretat exemplifica el seu discurs amb la liberalització de la ITV en algunes comunitats autònomes, on ha baixat el nombre de defectes greus en els vehicles. "¿És que els vehicles ara es mantenen molt millor? No. Segurament ha baixat la qualitat del servei i ara circulen més vehicles en més mal estat".

RESPONSABILITAT CIVIL

En un ardu debat sobre a qui se li reclamarà la responsabilitat civil si no existeixen els col·legis professionals, Montaner adverteix de la necessitat que "algú validi que aquest professional estigui habilitat per desenvolupar l'activitat i a més disposi d'una assegurança". Segons el jurista, "substituir els nostres col·legis per un altre model com l'anglosaxó no és ni millor ni pitjor, és diferent. Són productes o residus històrics d'una manera de fer les coses". Tots ells donen seguretat a l'Administració i al ciutadà que les coses es fan raonablement bé. "Ningú pot discutir que els col·legis

la tribuna

Joan
RIBÓ
DEGÀ
DEL CETB

ENS HA DEIXAT UN AMIC

Deixeu-me dedicar quatre línies a recordar i rendir un petit homenatge a l'amic que ens va deixar el 19 de març, Santiago Montaner. Excel·lent advocat i millor persona, ha estat el nostre assessor jurídic durant 15 anys, a més de membre del consell editorial del *Thekno* i autor de molts dels seus articles fins al seu traspàs, quan als 55 anys ens ha deixat de cop i sense previ avís. És impossible, en tan poc espai, enumerar les seves virtuts i qualitats tant humanes com professionals, només deixeu-me manifestar des d'aquesta tribuna el nostre més profund condol a la seva família i el nostre sincer agraïment a la seva feina amb i per al CETIB. Santi, no t'oblidarem. ☹

professionals de Catalunya regulen la professió i són un servei públic". Barceló afegeix: "Els que siguin col·legis professionals perquè tenen una funció pública han de ser de col·legiació obligatòria".

¿QUÈ PASSARÀ AMB ELS VISATS TÈCNICS?

El visat verifica que la persona que firma el projecte té competències per firmar-lo. Que no només té un títol universitari, sinó que està col·legiat i que no té cap problema amb el propi col·legi ni està sancionat o inhabilitat. Josep Oriol explica per a què serveix una verificació que avui corre perill. "La conseqüència és que el projectista té una assegurança de responsabilitat civil perquè, si passa algun contratemps amb la instal·lació, pugui respondre el mateix col·legi. Amb la nova llei Omnibus no sabem si els visats desapareixeran". Montaner adverteix que el canvi que planteja la normativa -d'una declaració responsable per part de l'autor del projecte a canvi de la certificació d'un projecte professional que aquell projecte té tots els elements per a la seguretat- no és bo per al conjunt de la ciutadania. "Que a una persona amb un títol se l'habiliti de per vida per fer qualsevol activitat quan aquesta persona no ha actualitzat els seus coneixements, ni s'ha format continuament, no és la solució adequada", sosté.

"iNo és tan catastròfic com ens la planteja!", discuteix Joaquim Bernat. "La llei no és tan dolenta. Permetrà

el visat en tots els temes de seguretat i d'instal·lacions de vivendes, evidentment". Encara que Barceló és contundent en aquesta qüestió -"tot apunta a una supressió gairebé total dels visats"-, Torrent i Oriol discuteixen sobre la confecció de nous visats que li donin més garanties al consumidor i que li proporcionin un servei addicional pactat amb els promotors. Des del Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona es percep que aquesta funció que fins ara es delegava als col·legis professionals es traslladarà a les empreses privades "en detriment de la seguretat d'un col·legi professional que treballa sense ànim de lucre, i on tots els diners que es té es retornen a la societat". Es digui visat o no, per Montaner "la seva absència seria una pèrdua de seguretat per al ciutadà".

La taula rodona s'acaba amb algunes coincidències i diverses discrepàncies. La llei Omnibus sembla precipitada, d'una dubtosa constitucionalitat, i els seus resultats poden ser contraris als que persegueix: millorar els serveis dels professionals respecte als consumidors i usuaris. Però, així mateix, la llei no podia ser d'una altra forma. Modifica moltes lleis i totes elles afecten el consumidor. Dependent de com es desenvolupi reglamentàriament tindrà uns efectes o uns altres. Si la llei Omnibus es referia al seu significat en llatí, "per a tothom", no sembla que faci honor al seu nom. ☹

Vídeo resum de la taula rodona a la web: www.catalunyaconstruye.com

Conferència al Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona (CETIB).

Un nou model per als col·legis professionals

La llei Òmnibus comporta noves amenaces i oportunitats

La norma dibuixa grans canvis en les funcions d'aquestes institucions

MIRIAM SALAZAR
Àrea Monogràfica

Els col·legis professionals es troben en un procés de reforma històric. Al llarg dels pròxims mesos, la societat assistirà a la definició d'un nou model de col·legi professional marcat per l'entrada en vigor de la nova llei Òmnibus, una normativa que acostia grans canvis en les funcions dels actuals col·legis professionals.

Un reial decret definirà quins visats són obligatoris i quins dependran de la voluntat del client. Per un altre costat, la quota d'inscripció no podrà superar en cap cas els costos associats a la tramitació de la inscripció. Pel que fa a barems d'honoraris, seran els tribunals els que podran sol·licitar-los amb motiu del càlcul de costos judicials. Ni el client ni el col·legiat podran disposar d'aquesta informació. En relació amb la publicitat, els estatuts dels col·legis i els codis deontològics podran contenir previsions sobre publicitat en funció dels valors professionals.

FINESTRETA ÚNICA

La llei també contempla que les organitzacions professionals, com a autoritats competents, han de relacionar-se amb la finestra única de l'Administració General de l'Estat. En aquest sentit i per fa-

la situació

EXEMPLES EN ALTRES PAÏSOS

Sense referència a Europa

DEIXANT DE BANDA com quedaran alguns detalls de la normativa, el que és clar és que la llei suposarà un nou model de col·legis professionals. Es parla de lliure mercat i de facilitar la competència, però el cert és que no hi ha a Europa cap model únic que serveixi de referència. Els col·legis professionals asseguren que no existeix accés a l'exercici professional més igualitari que el que tenim a l'Estat espanyol.

Al Regne Unit i els països anglosaxons existeixen institucions d'una naturalesa semblant, creades per decret reial per organitzar l'exercici de les professions, però se les titlla d'elitistes. Més llunyà sembla quedar el model francès, amb uns drets de visat que són molt superiors als espanyols. A Alemanya aquesta funció la realitzen les cambres, com, per exemple, la Ingenieurkammer, cambra d'enginyers, però en algunes de les professions regulades a través de les *kammer* existeix l'obligació legal d'arribar al grau de *meister* (mestre) per poder regentar una instal·lació o empresa del ram.

cilitar una interlocució per professió, s'ha aprovat que els col·legis professionals d'àmbit territorial facilitin als consells generals o superiors, i en el seu cas als consells autonòmics, la informació referent a les altes, baixes i qualsevol altra modificació que afecti els registres de col·legiats i de societats professionals, per al seu coneixement i anotació en els registres centrals de col·legiats i de societats professionals d'aquells.

ERRORS I INCONGRUÈNCIES

Aquesta llei Òmnibus, d'enorme importància per al sector dedicat als serveis, sembla no haver sabut donar resposta a l'esperit modern i de constant actualització dels col·legis professionals, segons afirmen les institucions.

A més a més dels errors i incongruències del text, i de la suposada inconstitucionalitat de la qual alguns l'han titllat, si la llei reconeix que els col·legis professionals són "autoritats competents" i assenyalen que són imprescindibles per posar en marxa algunes de les obligacions derivades de la directiva europea, com la finestra única, ¿per què no se'ls va consultar per a l'elaboració d'aquesta llei, els màxims afectats per la qual són els col·legis mateixos?, es pregunten.

En definitiva, amb la nova llei es presenten algunes amenaces perquè aquestes institucions segueixin en la seva línia de desenvolupament pel que fa a la seva funció pública, però també compten amb algunes oportunitats. D'aquesta manera, el repte estarà, entre altres, a consolidar-se com els líders d'opinió que fins avui han demostrat ser i seguir postulant-se com a institucions de referència per als seus respectius sectors. ●

la tribuna

Xavier CAMPÀ

SUBDIRECTOR GENERAL D'ENTITATS JURÍDIQUES DE LA GENERALITAT

Un curs impartit en un col·legi professional.

EFFECTE NORMATIU QUE VA MÉS ENLLÀ DE LA DIRECTIVA

La llei Òmnibus estatal representa la transposició de la directiva europea de serveis al mercat interior, amb la voluntat de suprimir les barreres que s'oposin a la llibertat d'establiment i a la lliure circulació de serveis en l'espai únic europeu i proporcionar als consumidors més i millor informació. Ara bé, l'estat s'està dotant d'una nova regulació que va més enllà de les seves competències. En concret, es reserva la competència exclusiva per determinar quines professions han de ser de col·legiació obligatòria i quins treballs professionals han de ser visats pels col·legis tècnics. Així mateix, la llei Òmnibus desplega un efecte normatiu que va més enllà de la directiva, un fet que ja va ser denunciat pel Consell d'Estat mateix.

La Conselleria de Justícia considera que s'estan envaint les competències de la Generalitat en matèria de col·legis de conformitat amb l'article 125 de l'Estatut d'Autonomia. La Generalitat, com a pas previ a la interposició d'un recurs d'inconstitucionalitat, va demanar al Consell de Garanties Estatutàries un dictamen, que ha confirmat aquesta invasió. En aquests moments, el Govern, d'acord amb el que fixa la llei del Tribunal Constitucional, i amb l'ànim d'esgotar totes les vies abans de la seva interposició, ha iniciat el procés de negociació en el si de la comissió bilateral Generalitat-Estat dirigit a intentar

resoldre les discrepàncies competencials suscitades.

Subratllem que, des de la Conselleria de Justícia, malgrat compartir plenament els principis que presideixen la directiva, no podem compartir determinades restriccions que no es desprenen del text comunitari. No veiem la necessitat de limitar determinades funcions dels col·legis professionals, com per exemple la prohibició de visar els treballs professionals que, amb una deguda regulació, són instruments molt eficaços per garantir els drets dels usuaris. Tampoc s'entén la prohibició d'establir barems d'honoraris amb caràcter merament orientatiu. Els col·legis exerceixen una indubtable funció social que els fa mereixedors de la seva condició de corporacions de dret públic. Garanteixen l'exercici de les normes deontològiques i el respecte dels drets de l'usuari. Certament, és necessari un model col·legial modern que s'adapti a les necessitats del segle XXI, però fa falta que es faci des de l'Administració competent, en aquest cas la Generalitat de Catalunya. ●

"No veiem la necessitat de limitar determinades funcions"

Els enginyers s'uneixen davant l'amenaça

Un manifest comú dels col·legis professionals adverteix de les possibles conseqüències de la llei Òmnibus

Reivindiquen seguir exercint el seu paper com a líders d'opinió

MIRIAM SALAZAR
Àrea Monogràfica

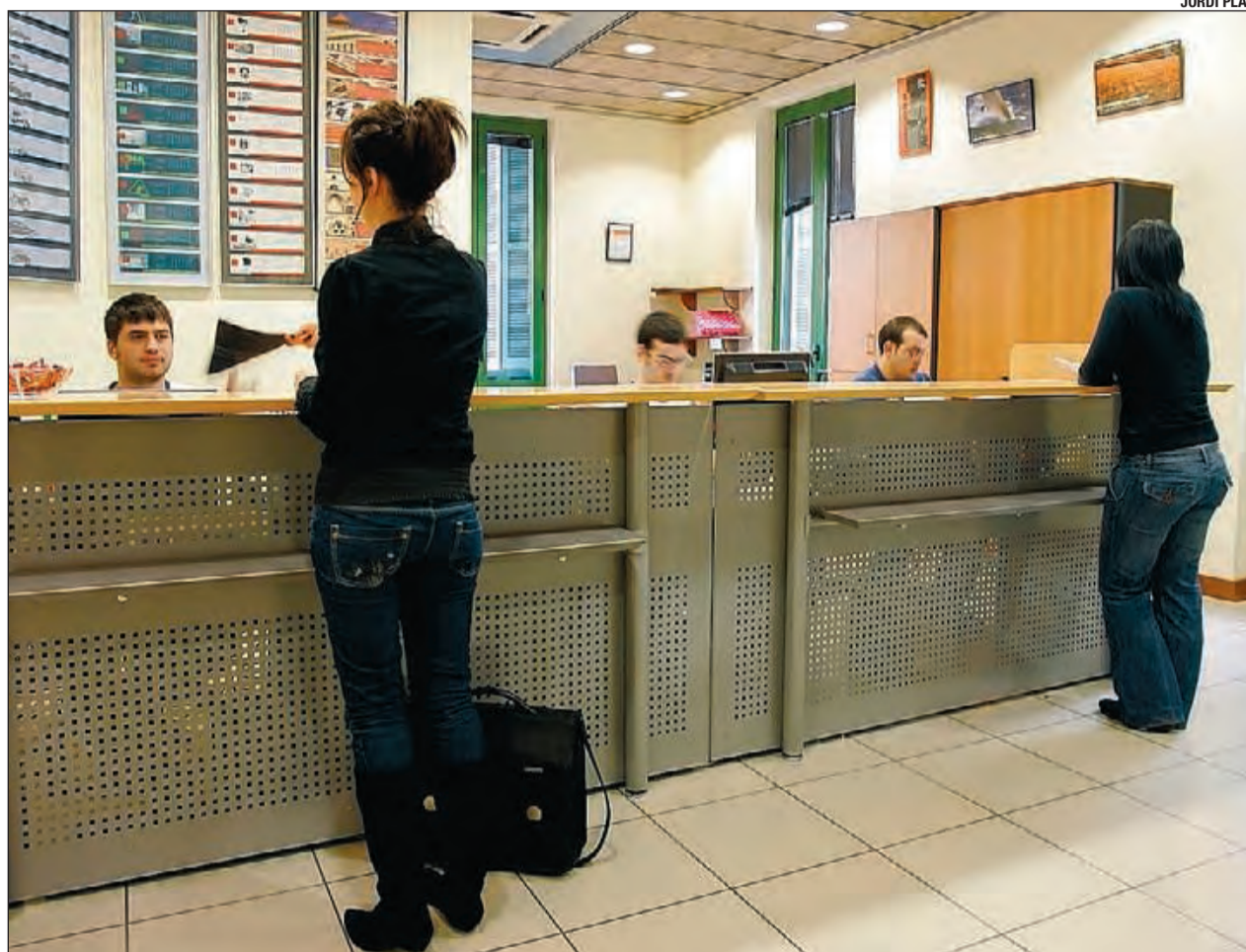
Davant dels canvis que suposarà la nova llei Òmnibus, els col·legis professionals s'han unit per lluitar contra el que consideren una amenaça per a la seva activitat i, en conseqüència, per a la seguretat ciutadana. En un manifest comú, els vint col·legis professionals que existeixen a Catalunya han redactat els motius de la seva disconformitat amb la normativa, sobretot perquè, entre altres mesures, la nova llei contempla la no obligatorietat del visat. Un mecanisme que, segons asseguren els enginyers, garanteix la seguretat dels projectes d'enginyeria.

Un altre punt calent de la normativa i que ha portat els col·legis a unir-se és la desaparició de l'obligatorietat de la col·legiació. En el manifest s'explica com fins ara aquest tràmit està emparat i justificat per la jurisprudència del Tribunal Constitucional, que posa de manifest que els col·legis professionals són corporacions de dret públic creades per llei amb la finalitat pública, no dels particulars que en formen part, i que **"l'obligació d'incorporació a un col·legi per a l'exercici de la professió és justificat no en atenció als interessos dels professionals, sinó com a garantia dels interessos dels destinataris"**.

CONDICIÓ PRÈVIA

La defensa de la col·legiació que es fa es basa en el fet que és la condició prèvia a l'exercici del visat. Si el visat és una eina de control del projecte i del professional, sense la col·legiació és impossible, per tant, el seguiment i l'habilitació del professional.

A més a més d'aquesta funció social

Professionals col·legiats a la secretària tècnica del Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona (CETIB).

de seguretat ciutadana, els col·legis destaquen també altres serveis dels quals es beneficien els seus col·legiats: vigilen els casos d'intrusisme professional, defensant la professió davant d'altres col·lectius; desenvolupen actuacions de formació contínua; asseguren una cobertura econòmica davant possibles demandes de responsabilitat civil; col·laboren amb les universitats per millorar els plans d'estudi i de formació; i vigilen que tots els professionals exercixin la professió correctament, evitant que caigui en el descrèdit per actuacions poc ètiques.

Diu el Govern que la nova llei advoca per la lliure competència, però, segons els col·legis professionals, la proporció

RESISTÈNCIA A DEIXAR DE SER UNA GARANTIA PER ALS CIUTADANS

LES ASSOCIACIONS NOMÉS VETLLEN PELS INTERESSOS DELS SEUS MEMBRES, DIUEN

entre la suposada disminució de competència està superada àmpliament pels beneficis que representa per a la societat i els ciutadans. Els col·legis professionals permeten que tots els exercents comparteixin les mateixes regles de joc i afavoreixen la competitivitat dels seus professionals a través de l'excel·lència i la lluita contra l'intrusisme.

RIGOR I CONEIXEMENT

Són diverses les amenaces que s'acosten per als col·legis professionals. Si per un costat reivindiquen la no supressió del visat i de la col·legiació, tampoc estan disposats a renunciar al seu paper de líders d'opinió, com a experts neutrals que aporten el rigor i el coneixement tèc-

les peticions

PER UN PERÍODE DE TRANSICIÓ

ELS COL·LEGIS professionals han redactat la seva carta als Reis Mags i demanen que els canvis no causin perjudicis en els consumidors, usuaris i professionals, amb l'aplicació d'un període de transició raonable sense buits de procediment. Una altra de les peticions és ser interlocutors, com a experts, a l'hora de definir projectes d'enginyeria de l'àmbit de la protecció ciutadana. En tercer lloc, sol·liciten dissenyar un servei de visat que s'ajusti a les demandes concretes que marca la llei i a les necessitats reals del procediment: de preu, de seguretat i protecció per als ciutadans i de garanties per als professionals.

I, finalment, reivindiquen continuar potenciant el seu paper de líders d'opinió en el seu àmbit d'activitat, com a experts neutrals que aportin el rigor i el criteri tècnic a la societat civil.

nic i, naturalment, la seva experiència, ja que no ha estat en va el més de mig segle de la seva existència.

Els canvis que s'acosten afectaran, sens dubte, l'activitat dels col·legis i, per tant, també les seves funcions i paper en la societat. Se'ls presenta un nou model més pròxim al d'associació que al de col·legi professional. En el manifest, els firmants ja ens adverteixen que les funcions dels col·legis són ordenar, regular i, si és necessari, sancionar els professionals, vetllant pels interessos públics concurrents amb l'exercici professional. I que les entitats que només vetllen pels interessos dels seus membres són associacions professionals, no col·legis professionals. I no volen tenir aquest paper. ☉

Ángel TORRES SECRETARI GENERAL DE POLÍTICA ECONÒMICA I ECONOMIA INTERNACIONAL DEL GOVERN ESPANYOL

ELS VISATS AL SEGLE XXI

La reforma dels col·legis professionals a la llei Òmnibus, ja en vigor, és un pas clau per adaptar aquestes entitats a la societat i l'economia del segle XXI. El seu eix central és concebre el col·legi com una institució al servei de l'interès general i no només al dels col·legiats. La protecció de consumidors i els mecanismes de rendició de comptes són algunes bones pràctiques –ja adoptades per organitzacions col·legials avançades– que s'institucionalitzen en aquesta llei, al mateix temps que s'eliminen traves injustificades a l'activitat en àrees clau. Un aspecte d'especial interès és la nova regulació del visat col·legial, prevista per a la primera part d'aquest any. El visat és un servei obligatori que els col·legis presenten en exclusivitat i que té com a objectiu principal comprovar que els projectes a visar compleixen tots els requisits do-

documentals que requereix la legislació. El visat és un instrument de control administratiu i no garanteix la qualitat tècnica del projecte.

Aquesta figura no és comuna als països del nostre entorn. Va ser concebuda a Espanya a principis del segle passat com una eina de suport al control administratiu d'algunes activitats, però que amb la professionalització més gran i els moderns mecanismes de control ha perdut en la pràctica gran part del seu significat original. Avui, les administracions disposen de mitjans de control abans inexistents; i també hi ha mecanismes privats de control com les assegurances, o l'acreditació i certificació de qualitat.

El visat és, doncs, un exemple d'una càrrega administrativa per a l'activitat empresarial que, en alguns casos, podria ser excessiva. A més a més, la seva obtenció

Obres de construcció de l'aeroport de Lleida-Alguaire.

requereix que el professional realitzi un pagament al col·legi per aquest servei obligatori que generalment es repercuteix en el preu que tots els usuaris del servei professional hem de pagar. No és l'objectiu de la reforma renunciar al visat, que estarà disponible per a tots els clients que el sol·licitin i garantirà la correcció documental del treball, amb una responsabilitat per al col·legi professional. Només quan el treball professional incideixi en la salut o seguretat de les persones, i el visat sigui el mitjà de control més adequat, serà obligatori i el seu cost haurà de ser raonable.

La nova concepció dels col·legis i del visat són primers passos per a la modernització que requereixen els serveis professionals, un sector estratègic que empenirà la seva reforma en l'anunciada llei de serveis professionals. ☉

La no obligatorietat del visat pot posar en perill la seguretat

El requisit professional constitueix, fins al moment, la garantia de qualitat dels projectes

Es desconeixen les garanties que establirà la nova llei

MIRIAM SALAZAR
Àrea Monogràfics

Si el visat garanteix la seguretat i qualitat dels projectes, ¿qui vetllarà per això quan entri en vigor la llei Omnibus? Amb la nova llei es pretén liberalitzar els serveis professionals i, entre altres mesures, contempla la no obligatorietat del visat professional que fins ara han gestionat els col·legis professionals. Encara no és clar quins mecanismes es crearan com a substituïts de garantia, ni si n'hi haurà. És obvi que es necessitaran i que el nou marc legal no haurà d'escatimar en seguretat, però ¿serà l'Administració qui assumirà aquesta funció o potser caurà en mans de l'empresa pública? Sigui qui sigui estem davant un valor imprescindible i irrenunciable.

Per la seva part, els col·legis d'enginyers ja s'han mobilitzat perquè, malgrat l'aplicació d'aquesta llei, es mantingui el visat del col·legi professional per a tota classe de projectes que presentin enginyers, ja que la seva derogació pot afectar greument la seguretat dels ciutadans, en la mesura que garanteixen la qualitat i la seguretat dels projectes.

El visat professional és un servei de comprovació administrativa i de supervisió tècnica realitzada per un col·legi professional. Fins ara és l'instrument que assegura que els projectes tècnics d'enginyeria s'adeqüen a les diverses lleis, normes i reglamentacions tècniques, confirma la competència professional de qui firma el projecte, elimina defectes de forma, evita la mala pràctica professional i projectes no ajustats a les especificacions tècniques exigibles, a més de garantir l'existència d'una assegurança de responsabilitat civil de la qual és beneficiari el col·legi professional, i garanteix l'arxivament, la integritat i la conservació de la documentació tècnica dels treballs professionals visats.

VALOR IMPRESCINDIBLE

Ningú dubta que la seguretat és un valor imprescindible de les societats actuals. Perquè la seguretat facilita als ciutadans altres valors essencials com són la prevenció, la transparència, la fiabilitat, la legalitat, l'estabilitat, la cohesió, la innovació i el progrés.

La seguretat aporta als ciutadans i a la societat l'element fonamental que defineix la nostra convivència: la qualitat de vida. La seguretat dels treballs professionals és essencial per al normal funcionament de la societat. El servei ofert pel visat professional és responsable en gran part d'aquests avantatges, i la seva no obligatorietat, segons els col·legis professionals d'enginyers, pot fer perillar la seguretat ciutadana i anar en contra de valors que la societat i els

Vista aèria de l'enllaç de Joncadella (Manresa), a l'Eix Transversal.

seus individus accepten com a part essencial de la seva convivència i el seu desenvolupament.

La societat espanyola no ha de perdre seguretat ni confiança en el sistema de garanties i fins ara el visat professional és el mecanisme que vetlla per això. Amb la denominació de visat o una altra, la nova llei no ha d'escatimar en seguretat i ha d'aportar algun mecanisme perquè seguim passejant pels carrers, utilitzant les infraestructures de transport i les xarxes de comunicacions, disfrutant del medi natural i de tota mena d'infraestructures amb la mateixa seguretat.

PER L'USUARI

L'existència del visat professional facilita la protecció dels professionals i els consumidors i usuaris. Per exemple, segons el Consell General de Col·legis Oficials d'Enginyers Industrials, **"a Espanya la taxa de risc dels projectes d'enginyeria és la més baixa a causa, principalment, de l'existència del visat professional com a garantia del control i supervisió dels projectes"**.

Contràriament, la no obligatorietat del visat professional pot suscitar la pèrdua de l'accés a serveis fonamentals en condicions adequades i l'augment de la sinistralitat en àmbits essencials per a la convivència i el benestar dels ciutadans. Els enginyers adverteixen una indefensió ciutadana davant un sinistre per falta de control (visat). Es pregunten qui serà el responsable i com respondrà civilment davant un sinistre. Per un altre costat, asseguren un augment d'incidents i accidents de treball durant la fase d'execució derivats d'una falta de control dels projectes professionals que poden repercutir en la mala qualitat de les instal·lacions, i posar en perill la seguretat dels treballadors.

També creuen en un augment d'incidents i accidents dels ciutadans en la seva vida quotidiana derivats d'una falta de control en tota classe de treballs professionals relacionats amb edificacions, infraestructures urbanes, rurals i industrials, infraestructures i projectes de transports ferroviaris i carreteres, serveis de navegació aèria i marítima, infraestructures agroindustrials i de protecció i conservació del medi natural, i lluita contra el canvi climàtic, explotacions mineres, xarxes i infraestructures de telecomunicacions, explotacions i infraestructures energètiques, les vies públiques, les vivendes privades, les maquinària d'ús quotidià, etcètera.

La no obligatorietat del visat també pot comportar errors deguts a la no consideració de la normativa adequada que serien impossibles de corregir a posteriori, en la fase d'execució. I també pot donar-se un augment de les emissions nocives per falta de pressió sobre l'aplicació de la legislació mediambiental a través del visat.

Finalment, els diferents col·legis d'enginyers coincideixen en el possible deteriorament del medi natural, la biodiversitat i la salut de les persones derivats d'una falta de control apropiat dels treballs professionals amb possible impacte mediambiental. ●

la tribuna
Miquel NADAL
DIRECTOR DE LA FUNDACIÓ RACC

INFRAESTRUCTURES MÉS SEGURES

Des de sempre, el RACC ha estat una entitat preocupada per la millora de la seguretat viària del nostre país. Es tracta d'una qüestió que ens afecta a tots, individualment i de forma col·lectiva, ja que s'estima que el cost dels accidents de trànsit es pot situar entre l'1% i l'1,5% del PIB. És, sens dubte, una xifra important, encara que s'ha de dir que en els últims anys hem reduït la sinistralitat. Aquesta millora s'ha basat en tres pilars: la millora de l'actitud i l'aptitud dels conductors, la millora de les prestacions dels vehicles respecte a la seva seguretat (tant passiva com activa) i, finalment, de forma molt important, la millora de les infraestructures. Tots aquests progressos han tingut lloc en poc temps i per tant podem congratular-nos que Espanya i espe-

cialment Catalunya hagin estat dels països a Europa i el món que han aconseguit uns resultats més bons en les seves polítiques de seguretat viària. Encara que queda molt per fer.

La probabilitat que un ciutadà català o espanyol mori en accident de trànsit és avui encara prop d'un 50% més alta que la d'un ciutadà holandès, suec o britànic: una diferència que ens marca el camí a seguir i que ens diu que si altres ho han aconseguit, nosaltres també ho podem fer. No hi ha cap raó que ens condemni a ser diferents dels nostres veïns europeus més avançats. L'experiència d'aquests veïns i els estudis científics més solvents (estudi *Sunflower*, 2004) ens mostren que si volem seguir millorant, la clau està en la millora de les infraestructures per reduir els accidents.

L'estudi més recent de l'OCDE (*Towards vision zero*, 2009), també indica millorar les infraestructures i que siguin capaces d'acomodar l'error humà, ja que aquest sempre existirà. Per tant, no podem regatejar recursos per garantir o millorar la seguretat. És indubtable que hi ha una relació directa entre la feina de tots els que participen en el disseny de les nostres carreteres i la seguretat dels que les utilitzem.

Per tant, sense perjudici que s'introdueixin els canvis que es jutgin necessaris per liberalitzar els serveis professionals en benefici del conjunt de la ciutadania, això no té perquè comprometre l'aposta irrenunciable per la seguretat. Estalviar en recursos pot ser una molt mala inversió i tenir grans costos en seguretat. ●

la tribuna

Joan RIBÓ
DEGÀ DEL COL·LEGI D'ENGINYERS TÈCNICS INDUSTRIALS DE BARCELONA

¿PER QUÈ ARRISCAR LA SEGURETAT?

Els col·legis d'enginyeria estem preocupats. Ja fa anys que vetllem per la seguretat i el control dels projectes que fan els nostres col·legiats. Ara, la llei Omnibus, una mala transposició a Espanya de la directiva de serveis, pot fer trontollar un sistema que s'ha mostrat eficaç durant tot aquest temps.

En les properes setmanes veurà la llum un real decret que determinarà quins projectes s'han de visar i quins no. S'apel·la al lliure mercat i a la reducció de costos. Però en realitat ens trobem davant un panorama absolutament incert. Sense el visat, ¿qui controlarà que qui firma el projecte de construcció d'una instal·lació de climatització, per posar-hi un exemple, no ha estat apartat de l'exercici professional per una mala praxi? ¿Com se sabrà si l'autor d'un projecte té els coneixements necessaris i les atribucions reconegudes per exercir la professió? ¿I qui garantirà que un professional tingui una assegurança de responsabilitat civil?

Ara som els col·legis els que vetllem perquè qualsevol projecte visat el firmi un professional competent que no ha estat apartat de l'exercici professional. Nosaltres garantim que un col·legiat tingui les atribucions que li permeten exe-

cutar un projecte i que estigui al corrent del pagament de la seva pòlissa. Tots els col·legis tècnics som conscients que la nostra principal missió és la defensa de la societat i de la professió i treballam en aquest sentit. Això explica la nostra preocupació, perquè el visat s'ha demostrat com el millor sistema per tenir uns projectes amb garanties. Sense visat, ¿qui s'encarregarà d'aquesta missió?; ¿ho farà l'Administració, amb recursos i coneixements limitats?; ¿dependrà del poder judicial,

S'ha demostrat que el visat és el millor sistema per tenir garanties

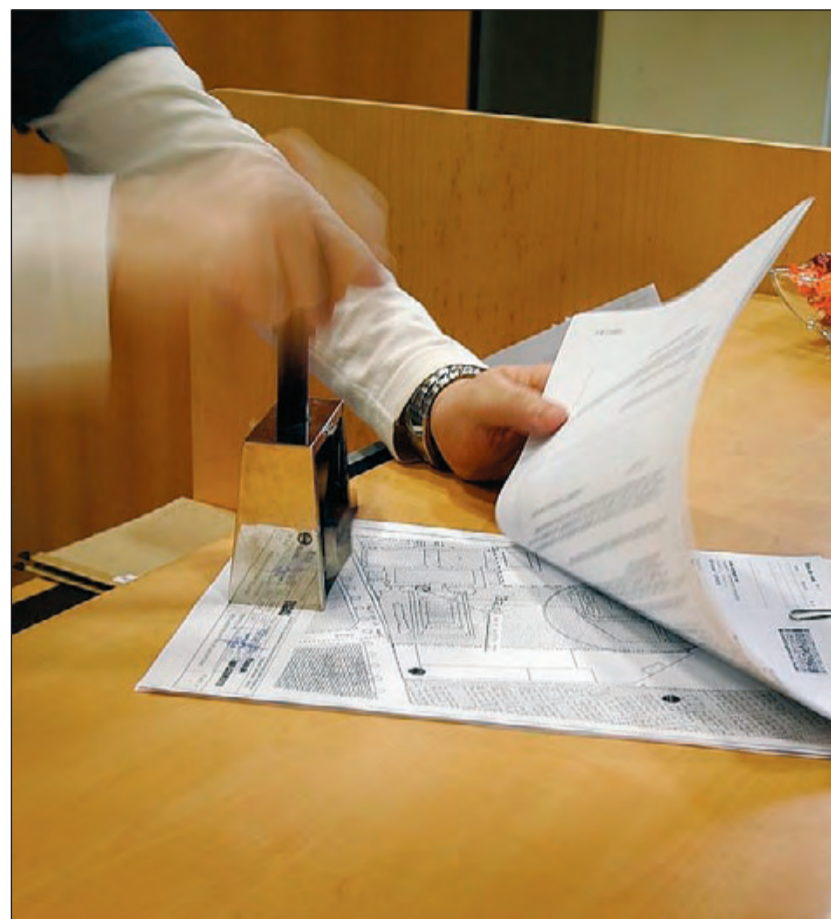
sobrecarregat de feina?, ¿caurà en mans d'empreses privades?

En el desplegament de la llei Omnibus encara hi ha moltes incerteses. Els reials decrets en qüestió estan a les portes de ser aprovats sense que els representats dels professionals hàgim estat consultats. Si la seguretat a Catalunya funciona, ¿per què s'ha de posar en risc? El camí de les incerteses i els temors que depara la llei Omnibus no s'acaba aquí. Sense la protecció

dels col·legis, ens podem trobar que enginyers que vulguin fer un projecte d'alt interès comú però d'elevat risc, com per exemple una xarxa elèctrica, hi hagin de renunciar per la dificultat d'aconseguir una assegurança. És, doncs, una limitació de la competència entre professionals, ja que alguns no podrien assumir individualment la corresponent pòlissa.

Tot això ha portat els vint col·legis d'enginyeria que hi ha a Catalunya a subscriure un manifest en defensa de la seguretat i la regulació dels treballs tècnics que podeu consultar a la web www.projectesambgarantia.com. Treballem amb un material molt sensible –la seguretat de les persones– i per responsabilitat professional i sentit del deure no podem acotar el cap quan se'ns planteja la possible desaparició d'un mecanisme de regulació tan efectiu com el visat.

Creiem en els nostres professionals, en el visat i en el desenvolupament del país, per això ens resistim a quedar-nos de braços plegats esperant veure com s'enfonsa un sistema que ha funcionat i ha situat l'enginyeria catalana com una de les més segures del món. Si les garanties de seguretat són efectives, ¿per què s'han de canviar? ●

Visat d'un projecte tècnic.

MANIFEST EN DEFENSA DE LA SEGURETAT I LA REGULACIÓ DELS TREBALLS TÈCNICS

Tots els col·legis professionals d'enginyeria de Catalunya han subscrit un manifest per advertir de les greus conseqüències per a la seguretat de les persones que es poden derivar d'un mal desplegament de la llei Omnibus.

El manifest es pot consultar al web www.projectesambgarantia.com

- Col·legi d'Enginyers Tècnics Agrícoles i Perits Agrícoles de Catalunya
- Col·legi d'Enginyers Tècnics Agrícoles i Perits Agrícoles de Catalunya
- Col·legi d'Enginyers Tècnics d'Obres Públiques de Catalunya
- Col·legi d'Enginyers Tècnics de Forest de Catalunya
- Col·legi d'Enginyers Tècnics de Mines de Catalunya i Balears
- Col·legi d'Enginyers Tècnics en Topografia de Catalunya

- Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona
- Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Girona
- Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Lleida
- Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Manresa
- Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Tarragona
- Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Vilanova i la Geltrú
- Col·legi i Associació d'Enginyers d'Agrònoms a Catalunya
- Col·legi i Associació d'Enginyers Forestals
- Col·legi Oficial de Perits i Enginyers Tècnics Navals
- Col·legi Oficial d'Enginyeria en Informàtica de Catalunya
- Col·legi Oficial d'Enginyeria Tècnica en Informàtica de Catalunya
- Col·legi Oficial d'Enginyers de Camins, Canals i Ports - Catalunya
- Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Catalunya
- Col·legi Oficial d'Enginyers Tècnics de Telecomunicació de Catalunya
- Col·legi Oficial i Associació Catalana d'Enginyers de Telecomunicació

l'entrevista

PER LOLA MAGAÑA

Miquel
ROCA JUNYENT

ADVOCAT

L'OPINIÓ

“En cert sentit, la nova reglamentació és la història d'una frivolidat gratuïta”

“Es parla de la necessitat d'autorització i aquí això és el que fan els col·legis professionals”

“La llei Òmnibus és parcialment inconstitucional”

“La normativa no s'adapta ni a la directiva de serveis ni a la Constitució espanyola”

Apocs dies de l'aprovació d'un altre real decret de la Llei Òmnibus que afecta directament els col·legis professionals, Miquel Roca Junyent, en qualitat d'advocat, explica la seva opinió sobre la nova normativa.

—Quina és la seva opinió sobre la llei Òmnibus, sobretot respecte a la no obligatorietat de col·legiar-se i a la supressió dels visats?

—Crec que es tracta d'una nova llei amb un plantejament poc justificat, fins al punt que podem considerar que neix d'una certa predeterminació de posicions legislatives que no s'adapten ni a la directiva de serveis ni a la Constitució espanyola.

—Doncs la directiva de serveis europea és el paraigua sota el qual es justifica aquesta llei...

—Sí, així és. La directiva de serveis europea parla d'aproximació i d'homogeneïtzació, però en cap moment hi ha cap article de la directiva que posi en entredit ni l'obligatorietat de col·legiar-se ni la supressió dels visats. S'ha de tenir en compte que un dels valors fonamentals dels tractats de la Unió Europea és que en tot moment respecta les tradicions constitucionals dels estats membres. De manera que si Espanya en la seva Constitució regula els col·legis professionals, encara que si-

gui l'únic Estat que ho fa, no té per què deixar de fer-ho ara.

—¿A què creu llavors que responen aquestes mesures, com la no obligatorietat de col·legiar-se o la voluntat de supressió del visat?

—Sembla que es vulgui culpar determinats sectors empresarials o entitats professionals de la inflació econòmica, cosa que no és certa. En aquest sentit, aquesta llei és la història d'una frivolidat gratuïta.

—Al seu parer, ¿quins són els aspectes més injustificables d'aquesta nova llei?

—La llei Òmnibus ha utilitzat la directiva de serveis per menysprear alguns articles de la Constitució que són importants. Per exemple, l'article 36 diu que la llei regularà l'especificitat del règim jurídic dels col·legis professionals, precisament, com a garantia professional i garantia de lliure competència. Però és que, a més, els col·legis professionals són unes institucions que han de ser garantides pel legislador. El mateix article associa els col·legis professionals i l'exercici de les professions regulades.

—Llavors, ¿pot ser voluntària la col·legiació?

—Jo penso que no. Els col·legis professionals són entitats de dret públic, és a dir, són un element de l'Adminis-

Miquel Roca Junyent (centre) participa en una conferència sobre la llei Òmnibus, organitzada pel CETIB.

LA REFLEXIÓ

“És aconsellable no tocar tot allò que el sentit comú no recomana i la Constitució impedeix”

tració. Són entitats que es constitueixen com la segregació d'una part de les competències públiques de l'Estat. Tenen una funció delegada, protegida per la Constitució.

—¿I què me'n diu del visat?

—El visat forma part de l'exercici de les professions titulades que es vincula a la col·legiació i al control a través del visat. Per tant, el visat no és un capritx. I no hi ha cap disposició de la directiva de serveis que posi això en entredit.

—Així, ¿podem afirmar que aque-

ta llei és inconstitucional?

—Sí, com a mínim per als col·legis professionals existents abans de la redacció de la Constitució, com és el cas dels col·legis d'enginyers industrials i enginyers tècnics industrials i la majoria de professions titulades. Per tant, és parcialment inconstitucional. A més, jo diria que no és aconsellable tocar allò que el sentit comú no recomana i la Constitució impedeix. La directiva parla de la necessitat d'autorització i això, a casa nostra, és el que fan els col·legis professionals i el visat. ☉

Si vols saber on està la part que falta...

www.projectesambgarantia.com